

jusen blir brukt som kokebok, sa Reidun Førde, professor i medisinsk etikk og forsker ved Legeforeningens forskningsinstitutt, i sin innledning.

– Tillit til profesjonen er helt avgjørende for at legene skal kunne virke som leger. Medisinen bygger på en levende profesjonsetikk der faglig vedlikehold og levende selvjustis er viktige ingredienser. Men jeg frykter at den «gamle» etikken er på vei ut, sa Førde. – Det gode er medisinsens mål. Vi må ha en moralsk følsomhet og sensitivitet, men må selvsagt hele tiden bevege oss innenfor rammen av det lovlige, sa hun.

– Medisinen kan ikke standardiseres, men bør den kontrolleres, spurte Reidun Førde. Hun mente at medisinen kommer inn når tilliten til profesjonen og til at den rydder i eget bo, blir underminert. – Jusen er bygd på sentrale verdier, men den blir lett forenklet. Det må være det medisinske skjønn og etikken som styrer, innenfor rammene av det lovlige. Å styre medisinen ved hjelp av jusen er ikke et fremskritt for pasientene – og heller ikke for faget, sa Førde som gav uttrykk for at hun tror det er en pris for å få mer jus inn i medisinen.

Tenk faglig – og etisk

– Jusens språk er ulikt medisinsens språk og har ulik agenda. Jusens språk påvirker tillit, og påvirker helsepersonellens tenkning. Jusen sikter mot minimumsstandard. Dette betyr forsterket vekt på form og mindre vekt på innhold og relasjoner, sa hun. – Løser jusen det som mangler mest i dagens medisiner og hva skal vi basere valgene våre på? spurte Førde, og understreket at legene må fortsette å tenke faglig – og etisk.

– Dersom legen styrer mot den praksisen som skaffer dem minst ubehag, har jusen fortrengt den gamle etikken, sa hun. – Jusen kan ikke erstatte det som kanskje mangler mest – nemlig holdninger og dyder og evnen til å tenke helhet. Vi må ha selvfølgelig ha regler, men vi må også ha gode utøvere, understreket Reidun Førde som mente at utfordringen i moderne medisin best kan løses med «indre-medisin», dvs. økt bevissthet på fag og etikk. Å redusere medisinen til juridiske minimumsstandarder, er å redusere faget. Dette vil først og fremst pasientene tape på, fastslo hun.

Lise B. Johannessen

lise.berit.johannessen@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Litteratur

1. Beveridge WH. The Beveridge Plan for Social Security.
2. Lov om spesialisthelsetjenesten (spesialisthelsetjenesteloven) m.m. av 2.7. 1999 nr. 61.
3. Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven) av 2.7. 1999 nr. 62.
4. Lov om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) av 2.7. 1999 nr. 63.
5. Lov om helsepersonell mv. (helsepersonelloven) av 2.7. 1999 nr. 64

Nyttige kurs for tillitsvalgte

Forhandlings- og helseerettsavdelingen i Legeforeningen arrangerer regelmessige kurs innenfor de ulike tariffområdene for å skolere de tillitsvalgte i deres funksjoner.

Det første NAVO-kurset som var et trinn I-kurs, fant sted på Soria Moria Hotell og Konferansesenter 16. og 17. februar.

Innholdet i trinn I-kursene vil skifte litt fra gang til gang avhengig av aktualitet. Deltakerne i NAVO-området fikk en innføring i Hovedavtalen, A1- og A2-avtalene og de lokale B-avtaler. Det ble redegjort for den formelle bakgrunnen for – og den praktiske gjennomføring av – sentrale og lokale forhandlinger. Deltakerne fikk veiledning i arbeidsgivers styringsrett. Nye bestemmelser i aktuelt lovverk ble trukket spesielt frem, bl.a. nye endringer i Arbeidsmiljøloven.

Linda Hatleskog, assistentlege og hovedtillitsvalgt for Yngre legers forening (Ylf) ved Stavanger Universitetssjukehus, Helse Stavanger HF siden desember 2004, og Hans-Olaf Johannessen, overlege og hovedtillitsvalgt ved Ullevål universitetssjukehus HF siden oktober 2005, syntes begge kurset var svært nyttig. De har tidligere begge vært avdelings- og tillitsvalgte i flere år.

– Jeg deltok for første gang i lokale forhandlinger i 2005, sier Hatleskog som syntes det var flere interessante og nyttige tema som ble presentert av dyktige og engasjerte forelesere. – Jeg hadde kanskje mest nytte av Anne-Gry Rønning Moes forelesning om arbeidsgivers styringsrett, sier hun. – Dette er et omfattende og komplisert område. Ellers er denne type informasjon om forhandlingsprosesser og om Legeforeningens rolle i så måte nyttig ballast ved kommende forhandlinger. Kurset gav jo også anledning til å treffe Ylf- og Of-tillitsvalgte fra andre foretak. Dette er en kjempefin anledning til å utveksle erfaringer og få gode tips om alle mulige situasjoner man kan bli engasjert i som tillitsvalgt – deriblant forhandlinger om lønn og overenskomst, sier Hatleskog.

Hans-Olaf Johannessen har relativt kort fartstid som hovedtillitsvalgt for overlegene, og har ikke tidligere deltatt i B-delsforhandlingene. Han hadde ikke anledning til å delta på kurset helt fra starten, og fikk dermed ikke med seg forelesningen om arbeidsgivers styringsrett. – Jeg deltok imidlertid på Overlegeforeningens tariffkurs i januar, og der tok man opp mye av de

samme problemstillingene som på dette kurset, sier Johannessen. – Kurset gav utbytte på alle vis, og det som ble gjennomgått vil være svært nyttig kunnskap å ta med seg ved kommende forhandlinger, sier han.

Hans-Olaf Johannessen

– Ellers gir slike kurs

en fin anledning til å treffe tillitsvalgte fra andre foretak. Det er nyttig og viktig med et nettverk som kan bidra til spennvidde og til å gi oss et større bilde av situasjonen på de ulike foretak, sier Hans-Olaf Johannessen.

Kurs i alle sektorer

Erfaringene fra trinn I-kursene avgjør om kursene skal arrangere som sektorvise kurs eller om flere sektorer kan samles samtidig.

Innenfor KS-området (Kommunenes sentralforbund) blir det arrangert et trinn I-kurs i mai.

For ansatte i staten blir kurset i august/ september. For ansatte i Oslo kommune blir det avholdt et dagskurs i april med 10–15 deltakere. I HSH-området (Handels- og servicenæringens hovedorganisasjon) blir det kurs i mars/april.

Les mer om kursene på: www.legeforeningen.no/index.gan?id=93784

Lise B. Johannessen

lise.berit.johannessen@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk